

PATVIRTINTA

Uždarnosios akcinės bendrovės
Viešųjų investicijų plėtros
agentūros generalinio direktoriaus
2020 m. lapkričio 11 d. įsakymu
Nr. 2020/9-105

**PASKOLŲ TEIKIMO SAVIVALDYBIŲ VIEŠŲJŲ PASTATŲ ATNAUJINIMUI
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Paskolų teikimo savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimui tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) reglamentuoja uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūra (toliau - VIPA) paskolų savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimui teikimo iš 2017 m. birželio 27 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir VIPA trišale sutartimi įsteigto fondų fondo „Savivaldybių pastatų fondas“ (toliau - SPF) pagal steigimo ir finansavimo sutartį Nr. 04.3.1-FM-F-002-01-0001/2017/19-8 (toliau - Finansavimo sutartis), pagal kurią VIPA paskirta SPF valdytoja ir nustato paraiškų teikimo tvarką, reikalavimus pareiškėjams ir projektams, apibrėžia projektų tinkamumo ir finansavimo sąlygas.

2. Paskolas savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimui VIPA teikia vadovaudamasi savo įstatais, Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo, Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. 1K-326 „Dėl finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau - Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės) ir kitų Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų nuostatomis, 2018 m. atlikta Energijos efektyvumo išankstinio (ex ante) vertinimo ataskaita bei Fondų fondo „Savivaldybių pastatų fondas“ steigimo ir finansavimo sutarties, pasirašytos 2017 m. birželio 27 d. tarp Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir VIPA (toliau - Finansavimo sutartis) nuostatomis.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Energijos taupymo paslaugų teikėjas** (toliau - ETPT) - viešųjų pirkimų būdu galutinių naudos gavėjų atrinkta privati įmonė, teikianti energijos vartojimo efektyvumo paslaugas;

3.2. **Finansuotojas** - VIPA, kuri suteikia paskolą Projektui įgyvendinti;

3.3. **Pareiškėjas** (taip pat - paskolos gavėjas) - viešųjų pirkimų būdu atrinkta ETPT įmonė;

3.4. **Paskola** - pareiškėjui teikiama paskola savivaldybės viešojo pastato modernizavimui (atnaujinimui) iš SPF lėšų;

3.5. **Paraiška** - pareiškėjo užpildyta ir pateikta VIPA paskolos paraiškos forma su priedais;

3.6. **Programa** - Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“;

3.7. **Projektas** - savivaldybei nuosavybės teise priklausančio viešojo pastato atnaujinimas, siekiant padidinti pastato energijos vartojimo efektyvumą;

3.8. **Projekto įgyvendinimo pabaiga** - statybos užbaigimo akto surašymo data arba (jei toks aktas pagal teisės aktus neprivalo būti sudaromas) galutinio darbų perdavimo - priėmimo akto pasirašymo data;

3.9. **Savivaldybių pastatų fondas** (toliau - SPF) - Finansavimo sutarties pagrindu įsteigtas ir VIPA valdomas fondų fondas, finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis.

II. REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PROJEKTAMS

4. Reikalavimai pareiškėjams, nurodytiems Aprašo 3.5 punkte:

4.1. pareiškėjas turi pateikti rašytinį Savivaldybių pastatų fondo finansų tarpininko AB „Šiaulių bankas“ atsisakymą finansuoti projektą;

4.2. pareiškėjas nėra bankrutavęs, likviduojamas, su kreditoriais nėra sudaręs taikos sutarties tęsti veiklą, kai pareiškėjas prisiima tam tikrus įsipareigojimus, o kreditoriai sutinka savo reikalavimus atidėti, sumažinti ar jų atsisakyti, nėra sustabdęs ar apribojęs savo veiklos arba padėtis pagal šalies, kurioje jis yra registruotas, įstatymus, nėra tokia pati ar panaši. Pareiškėjui nėra iškelta restruktūrizavimo, bankroto byla arba bankroto procesas vykdomas ne teismo tvarka, inicijuotos priverstinio likvidavimo ar susitarimo su kreditoriais procedūros arba jam nėra vykdomos analogiškos procedūros pagal šalies, kurioje jis registruotas, įstatymus.

4.3. pareiškėjas yra įvykęs įsipareigojimus, susijusius su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu (įsipareigojimai laikomi įvykdytais, jeigu įsiskolinimo suma neviršija 50 (penkiasdešimt) eurų;

4.4. pareiškėjo, vadovui, kitam valdymo ar priežiūros organo nariui ar kitam (-iems) asmeniui (-ims), turinčiam (turintiems) teisę surašyti ir pasirašyti apskaitos dokumentus, per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis nuosprendis ir šis asmuo neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo už nusikalstamas veikas nurodytas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio 1 dalyje;

4.5. kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti užpildytą Juridinio asmens anketą dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos ir mokesčių administravimo (toliau - Anketa) bei visus privalomus jos priedus. Anketa skelbiama interneto svetainėje www.vipa.lt.

5. Reikalavimai projektams:

5.1. projektai turi būti įgyvendinami Lietuvos Respublikos teritorijoje;

5.2. įgyvendinus projektą bus padidintas viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumas - pasiekta mažiausiai C arba aukštesnė nei prieš projekto įgyvendinimą buvusi energinio naudingumo klasė, padidintas arba išlaikytas esamas viešųjų pastatų ploto naudojimo efektyvumas;

5.3. ne mažiau, kaip 51 % viso viešojo pastato ploto nuosavybės teise priklauso savivaldybei ar viešosioms įstaigoms, kurių savininkas yra savivaldybė, ir yra visų pastato patalpų savininkų rašytinis susitarimas dėl pastato energijos vartojimo efektyvumo projekto vykdymo;

5.4. siekiant didinti viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą arba taupyti energiją, atliekami pasirinkti Programos 2 priede nurodyti veiksmai (priemonės);

5.5. savivaldybė turi užtikrinti, kad viešasis pastatas pagal tikslinę naudojimo paskirtį, įgyvendinus energinio efektyvumo didinimo projektą bus naudojamas ne trumpiau kaip 10 metų;

5.6. investicijų dalis, tenkanti energinio efektyvumo priemonėms, nurodytoms Programos 2 priedo Viešųjų pastatų atnaujinimo veiksmų (priemonių) sąrašo (toliau - Sąrašas) 1-11 punktuose, turi sudaryti ne mažiau nei 80 % visų projekte numatytų investicijų;

5.7. Investicijų dalis, tenkanti ne energinio efektyvumo priemonėms, nurodytoms Sąrašo 12-14 punktuose, gali sudaryti ne daugiau nei 20 % visų projekte numatytų investicijų;

5.8. Finansavimas negali būti teikiamas:

5.8.1. išlaidoms, kurioms skiriama negražinamoji subsidija, apmokėti, kaip nurodyta Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklių 51 punkte;

5.8.2. projektams, kurių finansavimo metu investicijos yra užbaigtos arba visiškai įgyvendintos;

5.8.3. nepiniginiam įnašui finansuoti, kuris nėra tinkamas finansuoti išlaidos;

5.8.4. žemės įsigijimui, kai skiriama daugiau kaip 10 (dešimt) proc. finansavimo lėšų sumos;

5.8.5. investicijoms, kuriomis siekiama sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą vykdant veiklą, nurodytą 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos

2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL 2003 L 275, p. 32) I priede;

5.8.6. investicijoms į oro uostų infrastruktūrą, nebent jos būtų susijusios su aplinkos apsauga arba kartu būtų vykdomos investicijos, kurių reikia siekiant sušvelninti ar sumažinti neigiamą oro uostų infrastruktūros poveikį aplinkai;

5.8.7. apmokėti išlaidas, kurios jau buvo anksčiau finansuotos (apmokėtos) iš ES fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų, dėl kurių lėšos tam tikroms išlaidoms būtų skiriamos ne vieną kartą;

5.8.8. viešosios paskirties ilgalaikės globos institucijų pastatams, skirtiems neįgaliesiems, psichikos sveikatos sutrikimų turintiems asmenims ir tėvų globos netekusiems vaikams;

5.8.9. pridėtinės vertės mokesčiui (PVM), kurį pareiškėjas gali įtraukti į PVM atskaitą, apmokėti.

5.9. projektas turi būti įgyvendintas (paskolos lėšomis finansuojami darbai turi būti užbaigti) per 24 mėn. nuo paskolos sutarties pasirašymo dienos (esant pagrįstoms priežastims šis laikotarpis gali būti pratęsimas);

5.10. projektas turi būti suderinamas su Europos Sąjungos konkurencijos politikos nuostatomis: VIPA įvertins, ar pareiškėjui, pastato bendraturčiams (ar kitiems valdytojams), nuomininkams ar kitiems pastate veikiantiems asmenims teikiama paskola yra laikytina valstybės pagalba. Pareiškėjas, nuomininkas, pastato savininkas (jei jis nėra pareiškėjas) pastato bendraturtis (ar kitas valdytojas) ir (ar) kitas pastate veikiantis asmuo VIPA prašomus dokumentus ir informaciją, kuri reikalinga įvertinti projekto atitikčiai valstybės pagalbos reikalavimams, turės pateikti iki sprendimo suteikti paskolą dienos.

III. FINANSAVIMO SĄLYGOS

6. Paskolų teikimo sąlygos:

6.1. Palūkanų rūšis ir norma	Fiksuotos 1 proc. metinės palūkanos
6.2. Paskolos terminas	iki 20 (dvidešimt) metų įskaitant paskolos gražinimo atidėjimo laikotarpį
6.3. Valiuta	Eurai
6.4. Paskolos suma	Iki 10 000 000 eurų vienam pareiškėjui
6.5. Paskolos intensyvumas	Iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų sumos
6.6. Tinkamos finansuoti išlaidos	Savivaldybei nuosavybes teise priklausančio viešojo pastato išorės ir vidaus atnaujinimo, pastato inžinerinių sistemų fizinių ir energinių savybių, didinančių energijos vartojimo efektyvumą, gerinimo išlaidos nurodytos Programos 2 priede.
6.7. Projekto (rangos darbų) įgyvendinimo laikotarpis	Iki 24 mėn. nuo paskolos sutarties pasirašymo dienos (esant pagrįstoms priežastims, šis laikotarpis gali būti pratęstas pareiškėjo prašymu), tačiau ne ilgiau nei iki 2023 m. gruodžio 31 d.
6.8. Paskolos išmokėjimas	Pareiškėjui arba rangovams (tiekėjams) už atliktus darbus ir suteiktas paslaugas pagal pateiktus atliktų darbų (paslaugų, prekių) priėmimo-perdavimo aktus ir išlaidų patyrimą įrodančius dokumentus (sąskaitas-faktūras ar analogiškus dokumentus)
6.9. Paskolos gražinimo būdas	Pasirinktinai: <ul style="list-style-type: none"> - Linijinis (pagal nustatytą mokėjimų grafiką gražinama fiksuota paskolos dalis ir kintanti palūkanų, paskaičiuotų pagal likusio įsiskolinimo sumą, dalis); - Anuitetas (pagal nustatytą mokėjimų grafiką mokamos vienodo

	dydžio paskolos ir palūkanų įmokos)
6.10. Paskolos ir palūkanų mokėjimo dažnumas	Ne rečiau kaip kas 3 (tris) mėnesius, mokėjimo diena nustatoma paskolos sutartyje
6.11. Paskolos gražinimo atidėjimas	Paskolos gražinimas gali būti atidedamas iki projekto įgyvendinimo pabaigos. Palūkanų mokėjimas nėra atidedamas
6.12. Išankstinis gražinimas	Paskola ar jos dalis gali būti gražinta anksčiau nustatyto laiko netaikant papildomų mokesčių
6.13. Delspinigiai	0,02 proc. nuo laiku nesumokėtos įmokos (paskolos ir(ar) palūkanų) už kiekvieną pradelstą dieną
6.14. Valstybės pagalba	<p>Patalpų savininkams, vykdančioms ekonominę veiklą atnaujinamo (modernizuojamo) savivaldybės viešojo pastato nuosavybės teise priklausančiose patalpose, SPF lėšomis suteikta paskola ar jos dalis teikiama pagal 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 651/2014 kuriuo tam tiktų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius ir 04.3.1-FM-F-002 priemonės „Savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimas“ valstybės pagalbos schemą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. D1-338 „Dėl 04.3.1-FM-F-002 priemonės „Savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimas“ valstybės pagalbos schemos patvirtinimo“.</p> <p>VIPA yra atsakinga už valstybės pagalbos patalpų savininkams, vykdančioms ekonominę veiklą, skaičiavimą ir registravimą, kaip tai nustatyta 2015 m. lapkričio 13 d. Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos nutarimu Nr. 15-120/2015 „Dėl suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (de minimis) pagalbos duomenų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintose Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (de minimis) pagalbos duomenų tvarkymo taisyklėse.</p>
6.15. Viešinimas	Pareiškėjas įsipareigoja visose projekto viešinimo veiklose nurodyti, kad finansavimas projektui skirtas iš Savivaldybių pastatų fondo, finansuojamo Europos regioninės plėtros fondo, lėšų.
6.16. Audito reikalavimai	<p>Pareiškėjas įsipareigoja įsileisti VIPA, Europos Komisijos, Europos Audito Rūmų, FM, AM, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, Konkurencijos tarybos įgaliotus atstovus, kitus ES institucijų ir ES įstaigų bei tinkamai įgaliotų nacionalinių subjektų, turinčių teisę tikrinti, kaip panaudojamos ES fondų lėšos (toliau - audito institucijos) atstovus atlikti paskolos lėšų panaudojimo patikrinimą. Pareiškėjas privalo saugoti visus su projekto įgyvendinimu susijusius dokumentus ne trumpesniu nei Finansinių priemonių taisyklių 117 - 123 punktuose nustatytu laikotarpiu.</p> <p>Pareiškėjas dokumentus, reikalingus VIPA arba audito institucijoms atlikti auditui ar patikroms, teikia neatlygintinai.</p>

IV. PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

7. Paraiškos priimamos iki 2023 m. birželio 30 d., tačiau bet kokių atveju projekto įgyvendinimas turi būti užbaigtas ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d.

8. Siekdamas gauti paskolą projektui įgyvendinti, pareiškėjas turi užpildyti nustatytos formos paskolos paraišką su priedais, kuri pateikiama šio Aprašo priede. Paraiška turi būti užpildyta ir pateikta registruotu paštu, per kurjerį arba asmeniškai pristatant adresu uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų plėtros agentūra, Gedimino pr. 18, 01103 Vilnius, arba atsiunčiant kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytą paraišką el. paštu info@vipa.lt.

9. Kartu su paraiška pareiškėjas pateikia paraiškos 5 dalyje nurodytus dokumentus ir (ar) kitus priedus. Teikiamos dokumentų kopijos privalo būti patvirtintos paraiškoje nustatyta tvarka. VIPA turi teisę paprašyti pateikti dokumentų originalus ir patikrinti susijusią informaciją.

10. Gautos paraiškos yra registruojamos suteikiant joms unikalų numerį.

11. Paraiškos pradedamos vertinti eilės tvarka pagal paraiškos pateikimo datą.

12. Paraiškų vertinimą atlieka VIPA vadovaujantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, skaidrumo, abipusio pripažinimo ir proporcingumo principais bei laikantis konfidencialumo ir nešališkumo reikalavimų. Paraiškų vertinimas atliekamas vadovaujantis VIPA vidaus procedūromis.

13. Paraiškos vertinimo metu pareiškėjo gali būti prašoma pateikti papildomą arba vertinimui atlikti būtiną informaciją ir (ar) dokumentus.

14. Esant poreikiui, VIPA turi teisę kreiptis į kompetentingas institucijas ar kitus asmenis tam, kad būtų gauta visa informacija apie pareiškėją ir (arba) projektą bei naudotis kitais viešaisiais informacijos šaltiniais, taip pat gali atlikti paraiškoje pateiktos informacijos patikrinimą.

15. Paraiška gali būti atmetama šiais atvejais:

15.1. paraiška neatitinka Aprašo II skyriaus „Reikalavimai pareiškėjams ir projektams“ nurodytų reikalavimų;

15.2. paraiškoje trūksta paraiškai įvertinti būtinų duomenų ir (ar) informacijos arba jie netikslūs ir (arba) nepateikti nurodyti paraiškos priedai ir pareiškėjas per VIPA nustatytą terminą nepateikia ar pateikia ne visus paraiškai įvertinti reikalingus dokumentus ir (ar) informaciją;

15.3. pareiškėjas pateikė tikrovės neatitinkančią informaciją, kurią VIPA gali įrodyti bet kokiomis teisėtomis priemonėmis;

15.4. pareiškėjo arba projekto rizika VIPA vertinimu yra įvardijama kaip nepriimtina;

15.5. kitais pagrįstais atvejais.

V. PASKOLOS TEIKIMAS

16. Sprendimas dėl paskolos suteikimo arba paraiškos atmetimo priimamas VIPA vidaus procedūrose nustatyta tvarka. Sprendime dėl paskolos suteikimo gali būti nustatyti paskolos gavėjui privalomi įgyvendinti reikalavimai bei terminas tokiems reikalavimams įgyvendinti. Sprendime dėl paskolos suteikimo taip pat gali būti nustatytos ir kitos sąlygos, nepaminttos šiame Apraše.

17. Priėmus sprendimą atmesti paraišką, pareiškėjas apie paraiškos atmetimą, nurodant atmetimo priežastis, raštu (elektroniniu paštu ir (ar) paštu) informuojamas per 3 (tris) darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

18. Priėmus sprendimą suteikti paskolą, pareiškėjas raštu (elektroniniu paštu ir (ar) paštu) informuojamas per 3 (tris) darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, pateikiant įsipareigojimo raštą.

VI. PASKOLOS IŠMOKĖJIMAS IR GRAŽINIMAS

19. Projekto išlaidos paskolos lėšomis apmokamos paskolos lėšas išmokant tiesiogiai rangovui arba paskolos gavėjui (kaip nustatyta paskolos sutartyje) pagal paskolos gavėjo pateiktus nustatytos formos projekto mokėjimo prašymus (pagal VIPA patvirtintą mokėjimo prašymų teikimo formą). Kartu su mokėjimo prašymais paskolos gavėjas privalo pateikti suteiktų paslaugų ir (arba) statybos rangos darbų priėmimo - perdavimo aktus, pasirašytus paskolos gavėjo, tiekėjo (rangovo) ir statybos techninio

prižiūrėtojo (kai jis yra paskiriamas), sąskaitas faktūras, kitus dokumentus, pagrindžiančius patirtas išlaidas. Kartu su paskutiniu mokėjimo prašymu pareiškėjas turi pateikti statybos užbaigimo aktą (jei privalomas) ir pastato energinio naudingumo sertifikatą išduotą po pastato atnaujinimo.

20. Mokėjimo prašymai teikiami ir vertinami vadovaujantis paskolos sutartyje ir VIPA vidaus procedūrose nustatyta tvarka.

21. Paskolos grąžinimas gali būti atidedamas projekto įgyvendinimo laikotarpiui, bet ne ilgiau kaip 24 mėn. nuo paskolos sutarties įsigaliojimo.

22. Paskolos gavėjas grąžina paskolą ir moka palūkanas mokėjimų grafike nustatytais terminais.

23. Paskola ar jos dalis gali būti grąžinti anksčiau nustatyto laiko, netaikant papildomų mokesčių tik paskolos sutartyje nustatytą mokėjimo dieną.

24. Kai paskolos gavėjas grąžina paskolos dalį anksčiau laiko, VIPA pateikia paskolos gavėjui atitinkamai patikslintą mokėjimų grafiką.

25. Paskolos gavėjui prieš paskolos sutartyje numatytą terminą grąžinus visą paskolos ir palūkanų sumą, nebelieka jokių su paskola susijusių finansinių įsipareigojimų.

VII. PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS

26. Tinkamos finansuoti išlaidos apmokamos ir paskolos sutarties priežiūra atliekama laikantis paskolos sutarties nuostatų ir Lietuvos Respublikos teisės aktų. Projektų įgyvendinimo metu ar užbaigus projektą gali būti vykdomos patikros vietoje. Patikrų vietoje tikslas - atvykus į projekto įgyvendinimo vietą įsitikinti, ar paskolos gavėjas projektą įgyvendina tinkamai, ar pateiktuose dokumentuose nurodyta informacija yra tiksli ir teisinga, ar pasiekti projekto rezultatai.

27. Pareiškėjas, paskolos gavėjas turi suteikti galimybę kompetentingų Lietuvos Respublikos institucijų atstovams lankytis projekto įgyvendinimo vietoje, taip pat gauti visą reikiamą su pareiškėju, projektu ir (ar) paskolos gavėju susijusią informaciją.

28. Pareiškėjas, paskolos gavėjas privalo pateikti informaciją VIPA dėl projekto pasikeitimų, turinčių esminį poveikį projekto apimčiai, tikslams, uždaviniams.

29. Paskolos gavėjas kiekvienais metais privalo pateikti VIPA galutinius metinės finansinės atskaitomybės dokumentus ne vėliau kaip per 30 dienų nuo jos patvirtinimo.

30. Paskolos gavėjas turi rinkti ir saugoti projekto dokumentus, įrodančius, kad lėšos projektui buvo panaudotos pagal paskolos sutarties, šio Aprašo ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas.

PRIEDAS: Paskolos paraiška su priedais